

Heerlen

Raadsvoorstel

Heerlen, 6 mei 2025

Vergadering
gemeenteraad
Heerlen

Datum
raadsvergadering
28 mei 2025
Documentnummer
335009
Agendapunt

Onderwerp

Het geven van een zienswijze op de Bijgestelde begroting 2025 en Begroting 2026 - meerjarenraming van GR Het Gegevenshuis.

Inleiding/aanleiding

Gemeente Heerlen heeft de Bijgestelde begroting 2025 en Begroting 2026 - meerjarenraming, verder in dit voorstel Begroting 2026 genoemd, ontvangen van Het Gegevenshuis. Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt aan de raad verzocht de zienswijze op de Bijgestelde begroting 2025 en Begroting 2026 kenbaar te maken aan het algemeen bestuur. Tevens is ter kennisgeving de Jaarrekening 2024 toegevoegd. Zowel de eventuele zienswijzen als de overige reacties op de begroting kunnen leiden tot aanpassingen van de definitieve begroting die aan het algemeen bestuur zal worden voorgelegd.

Het Gegevenshuis neemt de deelnemers jaarlijks op een transparante wijze mee in de vorming van zijn begroting volgens voorcalculatie op basis van jaarlijkse ervaringscijfers. Via een interactieve presentatie van de financiële documenten van Het Gegevenshuis werd in maart 2025 op een heldere wijze inzicht verstrekt over de vorming van een realistische en financieel sluitende begroting op basis van feitelijke en transparante informatie. De betrokkenen zijn zeer tevreden over deze aanpak.

Het Gegevenshuis is een in Landgraaf gevestigde gebiedsonafhankelijke GR die sinds 1 juli 2015, als opvolger van de GBRD BAG-GEO, diverse overheden ontzorgt op het gebied van inwinning, beheer en het raadpleegbaar maken van geografisch informatie. Op dit moment zijn naast Heerlen de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Witter, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen, Vaals, Voerendaal en het Waterschap Limburg aangesloten bij deze GR.

Enkele voorbeelden van producten en diensten die kunnen worden afgenomen bij Het Gegevenshuis zijn landmeetkundige werkzaamheden, het beheer van de Wettelijke Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en Grootchalige Topografie (BGT) en de ontsluiting van geo-informatie via een geo-viewer voor alle medewerkers.

Het Gegevenshuis werkt op basis van een dienstverleningsovereenkomst met bijbehorende productbladen (bijv. Kadaster en Thematische kaarten) die per deelnemer worden vastgesteld. De kwaliteit van de bedrijfsvoering en dienstverlening wordt benadrukt door het feit dat Het Gegevenshuis zowel ISO 9001 als ISO 27.001 gecertificeerd is.

Bijgestelde begroting 2025

Voor 2025 werd de primaire begroting vastgesteld op basis van voorcalculatie met behulp van de toen bekende gegevens en cijfers (uit februari 2024). Voor de indexering werd gebruik gemaakt van het bij de opmaak laatst bekende prijsindexpercentage bruto binnenlands product (3,8 %).

Over de hele linie zien we dat de gehanteerde uitgangspunten bij de primaire begroting 2025 nog steeds valide zijn. Er zijn echter een aantal ontwikkelingen buiten de invloedssfeer van Het Gegevenshuis die tot bijstelling van de begroting 2025 aanleiding geven:

- Met het oog op toekomstbestendigheid en het streven naar maximale efficiëntie – mede in het licht van het ravijnjaar – is Het Gegevenshuis gestart met een organisatieontwikkeltraject. Daarbij staat een betere afstemming op de klantvraag van de deelnemers centraal.
Vanaf 2027 moet dit traject leiden tot een structurele besparing. Onderdeel hiervan is dat de eerder voorziene functie van een tweede afdelingshoofd niet opnieuw wordt ingevuld. Om deze transformatie goed te begeleiden, wordt in 2025 een coachingsbureau ingeschakeld. Dit brengt een begrotingswijziging met zich mee: er wordt € 100.000 verschoven van de post salarissen naar de post inhuur derden.
- In 2025 en 2026 vindt een uitstroom van 6 fte plaats vanwege prepensioenen. Voor 2025 verwachten we deze uitstroom binnen de bestaande begroting te kunnen opvangen. Voor 2026 is dit echter nog onzeker, doordat de impact van het organisatieontwikkeltraject – in omvang en tempo – nog niet duidelijk is. Daarnaast speelt mogelijke efficiencywinst door toetreding van een nieuwe deelnemer een rol in deze onzekerheid;
- Na de ICT-aanbesteding in 2024 vindt in 2025 de overstap naar de nieuwe ICT-omgeving plaats, uitgevoerd door Solido. Deze migratie moet uiterlijk 1 oktober 2025 zijn afgerond. Tot die tijd betalen we nog de reguliere bijdrage alsof Het Gegevenshuis deelnemer is bij Solido. Na 1 oktober daalt deze bijdrage, zoals afgesproken in het aanbestedingsresultaat.

Over heel 2025 betekent dit een tijdelijke stijging van de ICT-kosten met ongeveer € 105.000 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Daarbovenop komen eenmalige kosten voor de migratie zelf. Deze kunnen we volledig dekken met de bestaande bestemmingsreserve 'ICT-migratie' van € 169.000.

De totale extra ICT-kosten in 2025 kunnen we opvangen uit de voorziening die is gevuld met het positieve resultaat van de jaarrekening 2024. Hierdoor hoeven de deelnemers hun bijdrage niet te verhogen, maar vindt er over 2024 ook geen uitbetaling van het overschot plaats.

Voor gemeente Heerlen betekent dit dat de bijdrage voor de bestaande producten in 2025 gelijk blijft aan de oorspronkelijke begroting: € 1.498.596.

Begroting 2026

In het kader van de bezuinigingen is Het Gegevenshuis een verkenning gestart naar samenwerking met de gemeenschappelijke regelingen Zorg- en Veiligheidshuis, specifiek op het gebied van PIOFACH-taken.

De eerste uitkomsten laten zien dat samenwerking bijdraagt aan de continuïteit en kwaliteit van deze taken, maar dat er op deze schaal nog geen directe financiële besparing mogelijk is.

Verder onderzoek waar ook Solido bij betrokken is, moet nu uitwijzen of een bredere samenwerkingsaanpak wél kan leiden tot de benodigde bezuiniging. De uitkomsten hiervan worden in de loop van 2025 voorgelegd aan het algemeen bestuur, dat beslist of er een vervolg komt.

Tot nu toe zijn er nog geen bezuinigingen gerealiseerd bij Het Gegevenshuis

De Begroting 2026 - meerjarenraming is gebaseerd op voorcalculatie op basis van de feitelijke situatie met daaraan toegevoegd de ontwikkeling die tot bijstelling van de

begroting 2025 hebben geleid en een structureel karakter hebben. In de begroting is rekening gehouden met een indexering van 3,8%.

De ontwikkeling van de bijdrage van Heerlen aan GR Het Gegevenshuis is volgens de Begroting 2026 - meerjarenraming de komende jaren:

Begroting 2026 e.v. Het Gegevenshuis	2026	2027	2028	2029 *
Huidig bedrag in gemeentelijke begroting	1.556.000	1.615.000	1.676.000	1.676.000
Voorstel Het Gegevenshuis 2026 e.v.	1.574.000	1.626.000	1.679.000	1.735.000
Saldo (nadeel) begroting	-18.000	-11.000	-3.000	-59.000

* De gemeentelijke begroting is gebaseerd op de meerjarenraming 2025-2028.

De afdracht die wij doen aan Het Gegevenshuis in 2029 is momenteel gebaseerd op onze bijdrage 2028. Deze is door Het Gegevenshuis in 2029 al geïndexeerd maar in de gemeentelijke begroting nog niet. Zodra bij gemeente Heerlen de nieuwe begroting wordt opgesteld zal ook voor 2029 de indexering worden toegepast. Uitgaande van de gemiddelde indexering van 3,5% zal het aandeel van het Gegevenshuis in de gemeentelijke begroting in 2029 uitkomen op € 1.734.660, wat betekent dat we neutraal uitkomen.

Het financiële effect van de bijdrage van de gemeente Heerlen aan Het Gegevenshuis en de verwerking daarvan wordt meegenomen in de gemeentelijke Begroting 2026.

Bezuinigingsvraag

Landelijk worden gemeenten de komende periode geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds waarbij het jaar 2026 een dieptepunt kent. Hierdoor worden gemeentelijke organisaties gedwongen om te zoeken naar noodzakelijke bezuinigingen. Wij hebben de gemeenschappelijke regelingen hiervoor medio 2024 aandacht gevraagd middels de brief bezuinigingsopgave gemeenschappelijke regelingen.

Het Gegevenshuis geeft in haar begroting 2026 de maatregelen aan waarmee zij invulling geven aan dit verzoek. In de meerjarenraming zijn niet alleen de risico's maar ook de kansen waar er nog mogelijkheden zijn voor besparingen beschreven.

In het kader van de bezuinigingen is Het Gegevenshuis een verkenning gestart naar samenwerking met de gemeenschappelijke regelingen Zorg- en Veiligheidshuis, specifiek op het gebied van PIOFACH-taken. De eerste uitkomsten laten zien dat samenwerking bijdraagt aan de continuïteit en kwaliteit van deze taken, maar dat er op deze schaal nog geen directe financiële besparing mogelijk is. Verder onderzoek waar ook GR Solido bij betrokken is, moet nu uitwijzen of een bredere samenwerkingsaanpak wél kan leiden tot de benodigde bezuiniging. De uitkomsten hiervan worden in de loop van 2025 voorgelegd aan het algemeen bestuur, dat beslist of er een vervolg komt.

Kader

Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Kernthema

Middelen en heffingen

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de voorliggende "Bijgestelde begroting 2025" van GR Het Gegevenshuis.
2. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de voorliggende "Begroting 2026" van GR Het Gegevenshuis.
3. De GR Het Gegevenshuis te verzoeken aandacht te blijven houden voor de bezuinigingsopgave die er voor de gemeente Heerlen ligt en de komende jaren inspanning te blijven verrichten en om mogelijkheden te onderzoeken om hier invulling aan te geven.

Argumenten

- 1.1 *Het Gegevenshuis werkt volgens voorcalculatie op basis van jaarlijkse ervaringscijfers bij de vorming van de begroting.* Met deze aanpak is realistisch begroot en een financieel sluitende en inhoudelijk correcte begroting aangeleverd en interactief gepresenteerd aan alle deelnemers.
- 2.1 *Digitalisering is geen luxe, maar randvoorwaardelijk voor efficiëntie en kostenbeheersing.* Het coalitieakkoord "Uit liefde voor onze stad" onderstreept het belang van digitalisering en innovatie als hefboom voor een efficiënte, toegankelijke en toekomstbestendige gemeentelijke organisatie. Het Gegevenshuis speelt hierin een centrale rol door het leveren van betrouwbare geo-informatie, digitale basisregistraties en data-ontsluiting. Bezuinigen op deze basisinfrastructuur betekent snijden in de fundamenten waarop juist besparingen en verbeteringen gerealiseerd kunnen worden. De optimalisatie van de Heerlense KaartViewer omgeving in relatie tot de woningopgave is hier een concreet voorbeeld van.
- 2.2 *Korte termijn bezuiniging kan leiden tot hogere kosten op de lange termijn.*
Een bezuiniging bij Het Gegevenshuis zou ten koste kunnen gaan van de kwaliteit en continuïteit van essentiële gegevensvoorziening. Denk aan BAG/BGT-beheer, geo-viewers, datakwaliteit en informatievoorziening voor het sociaal domein. Als deze basis verzwakt, moet de Gemeente Heerlen zelf extra kosten maken om deze informatie elders te organiseren of fouten te herstellen — wat leidt tot een kostenverschuiving in plaats van een besparing.
- 2.3 *Versnelling van digitalisering vereist juist versterking, geen afbouw.*
Om de Heerlense beleidsambitie "informatie werkt" te realiseren op het gebied van data-ondersteund werken, slimme dienstverlening en stedelijke ontwikkeling (veiligheid, leefbaarheid, woningbouw), is juist versterking nodig van de informatievoorziening. Het Gegevenshuis draagt hieraan bij met gecertificeerde, veilige en gestandaardiseerde diensten. Een bezuiniging nu vertraagt deze noodzakelijke innovatie en werkt contraproductief.
- 2.4 *Samenwerking binnen Het Gegevenshuis voorkomt versnippering en stimuleert regionale synergie.*
Het Gegevenshuis voorkomt dat gemeenten ieder voor zich expertise en systemen moeten opbouwen. Deze bundeling van krachten sluit aan bij de regionale samenwerking en past bij het streven naar minder bureaucratie en meer

uitvoeringskracht. Bezuinigen kan de positie van Het Gegevenshuis verzwakken en leidt mogelijk tot fragmentatie, wat uiteindelijk inefficiënter en duurder is. De voorbereiding bij een potentiële deelnemer voor aansluiting bij Het Gegevenshuis levert vanaf 2026 naar verwachting ook efficiencywinst op.

- 2.5 *Lopend organisatieontwikkeltraject moet ruimte krijgen om vruchten af te werpen*
Het Gegevenshuis is reeds bezig met een organisatieontwikkeltraject dat vanaf 2027 structurele besparingen moet opleveren, zonder afbreuk te doen aan kwaliteit. Door nu te bezuinigen wordt dit traject gefrustreerd en bestaat het risico dat besparingen niet duurzaam zijn. Het is verstandiger om eerst de resultaten van dit traject af te wachten voordat structurele ingrepen worden overwogen.

Tegenargumenten en risico's

- 2.1 *Door in te stemmen met de begroting 2026 kan er geen volledige invulling worden gegeven aan de reeds ingeboekte bezuiniging.*

Communicatie

Na besluitvorming van de gemeenteraad wordt het besluit schriftelijk kenbaar gemaakt aan het algemeen bestuur van Het Gegevenshuis op de vergadering van 3 juli 2025.

Evaluatie

Via de bestuursrapportage, de periodieke rapportage en het jaarverslag over de voortgang van de mogelijke wijzigingen van de kerntaken.

Planning, procedure en uitvoering

6 mei 2025; College
13 mei 2025; Commissie Economie, Bestuur en Financiën
28 mei 2025; Raad
4 juni 2025; Verzenden zienswijze
12 juni 2025; Dagelijks bestuur Het Gegevenshuis
3 juli 2025; Algemeen bestuur Het Gegevenshuis

Bijlagen

Jaarrekening 2024 versie 1.0.pdf
Bijgestelde begroting 2025 versie 2.0.pdf
Begroting 2026 - meerjarenraming versie 2.0.pdf

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

secretaris a.i.,

drs. R. Wever

drs. R. van Wuijtswinkel

Raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

documentnummer 335009;

gezien het advies van de raadscommissie;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de voorzitter,

de griffier,

drs. R. Weaver

drs. T.W. Zwemmer